

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

(Σκέψεις επί τη ευκαιρία της μεγάλης εορτής της Κοιμήσεως)

ΛΑΜΠΡΟΥ ΣΚΟΝΤΖΟΥ Θεολόγου - Καθηγητού

Μέσα στην σωματική και πνευματική νωχέλεια του καλοκαιριού η Εκκλησία μας προβάλλει, ως μια δροσερή νοητή όαση και πνευματική ανάταση, τη μεγάλη εορτή της Παναγίας μας. Το δεκαπενταύγουστο, ή όπως το ονομάζουν πολλοί «το Πάσχα του καλοκαιριού», αποτελεί έναν σπουδαίο εορτολογικό σταθμό του εκκλησιαστικού ενιαυτού. Η κορυφαία αυτή εορτή είναι, για ολόκληρη την Ορθοδοξία και ιδιαίτερα για μας του Έλληνες, που ευλαβούμεστε τη Θεοτόκο κατά τρόπο ξεχωριστό, μια ευκαιρία να εκφράσουμε ολόθυμα την τιμή μας προς το ιερό Της πρόσωπο, κι αυτό διότι η προσωπική και εθνική μας ζωή είναι συνυφασμένη με την υψηλή σκέπη και προστασία της Μεγάλης Μάνας, του κόσμου. Μεγάλα προσκυνηματικά κέντρα της χάρις Της (Τήνος, Πάρος, Βέρμιο, κ.α.) θα γίνουν και φέτος πόλοι έλξης χιλιάδων πιστών. Ακόμα πλήθος άλλων ναών αφιερωμένοι στην σεπτή Της Κοίμηση θα πανηγυρίσουν λαμπρά και θα τιμήσουν όπως πρέπει την έξοδό Της από τον κόσμο και την είσοδό Της στην αιωνιότητα και την ατέρμονη δόξα.

Η ιερή μνήμη της Κοιμήσεώς της Παναγίας μας είναι, όπως είπαμε, μια καλή ευκαιρία να εκδηλώσει ο ευσεβής λαός των πιστών την αγάπη, τον σεβασμό, και την ευγνωμοσύνη του προς Αυτήν, η Οποία όντας άνθρωπος, αξιώθηκε να γίνει το τιμιότατο θείο δοχείο, το ιερότατο σκεύος, ώστε να δεχτεί τον άπειρο Θεό στο καθαρότατο σαρκίο Της, να κυφορήσει τον άναρχο και αναλλοίωτο Θεό στην τίμια γαστέρα Της, να θρέψει τον απόλυτα αυτάρκη Θεό από τα παρθενικά Της αίματα, να κρατήσει στα σεπτά Της χέρια τον «αχώρητον παντί».

Το ιερό πρόσωπο της Θεοτόκου αποτελεί, σύμφωνα με την ορθόδοξη θεολογία μας, μέρος του απερινοήτου μυστηρίου της Θείας Οικονομίας. Μετά τον Τριαδικό Θεό Αυτή κατέστη το κύριο πρόσωπο, το οποίο συνέβαλε ουσιαστικά στην υλοποίηση του σχεδίου της σωτηρίας του ανθρωπίνου γένους. Εκλέχτηκε από το Θεό ανάμεσα σε εκατομμύρια άλλα κορίτσια, αμέτρητων γενεών, ως η καθαρότερη και αγιότερη ανθρώπινη ύπαρξη, προκειμένου να γίνει

Θεοτόκος. Οι Πατέρες της Εκκλησίας μας λένε πως για την υλοποίηση του σχεδίου της σωτηρίας του ανθρωπίνου γένους, ο Θεός έδωσε τον Υιό του τον μονογενή και η ανθρωπότητα έδωσε την Παναγία. Στο ιερό πρόσωπο Εκείνης έγινε η μεγάλη συνάντηση Θεού και ανθρώπου. Μέσα στο πάναγνο σώμα Εκείνης έγινε η μεγάλη καταλλαγή (Εφεσ.2:16) και από αυτό ξεκίνησε η σωτηρία του ανθρωπίνου γένους, η αναδημιουργία και η θέωση του πεπτωκότος ανθρώπου.

Ο μεγάλος Πατέρας της αρχαίας Εκκλησίας Ειρηναίος (+199) παραλλήλισε και σύγκρινε την Θεοτόκο με την προμήτορα του ανθρωπίνου γένους, την Εύα, ώστε να δείξει τη διαφορά μεταξύ τους. Η παρθένος Εύα δεν έκαμε καλή χρήση των θείων δωρεών και δυνατοτήτων, που είχε λάβει από το Θεό, αλλά τα χρησιμοποίησε για το κακό και την καταστρατήγηση του θείου θελήματος. Η αιτία και η ρίζα της ανταρσίας αυτής υπήρξε ο εγωισμός και η έπαρση. Αν εκείνη υπήρξε φορέας της αλαζονείας, η Παναγία υπήρξε το πρότυπο της υπακοής και της ταπείνωσης. Ο ιερός πατήρ τονίζει πως **«... η Εύα (έπρεπε) να αποκατασταθή εν τη Μαρία, ίνα μια παρθένος να γίνη συνηγόρος άλλης παρθένου και να εξαλήψη την ανυπακοήν της πρώτης δια της παρθενικής υπακοής»** (Ειρ. Επιδ. Αποστ. Κηρύγματος 32,33). Επίσης ο άγιος Κύριλλος Ιεροσολύμων (+ 386) έγραψε πως **«Δια παρθένου της Εύας ήλθεν ο θάνατος, έδει δια παρθένου, μάλλον δε εκ παρθένου φανήναι την ζωήν»** (Κυρίλ. Ιερ. Κατηχ. 12,ιε΄). Η ευλογημένη ρήση Της προς τον άγγελο του ευαγγελισμού **«ιδού η δούλη Κυρίου γένοιτό μοι κατά το ρήμα σου»** (Λουκ.1: 38) αποτελεί σαφώς την πεμπτουσία της συμβολής Της στο έργο της εν Χριστώ σωτηρίας του κόσμου.

Το πρώτο ανθρωπινό πλάσμα, στο οποίο αποκαταστάθηκε η ανθρώπινη φύση στην αρχαία προπτωτική της μορφή και ωραιότητα, υπήρξε η Θεοτόκος. Με την επέλευση του Αγίου Πνεύματος κατά τον Ευαγγελισμό (Λουκ.1: 35) καθαρίστηκε από τον ρύπο του προπατορικού αμαρτήματος, τον οποίο έφερε και Αυτή εκούσα, ως μέτοχος της ανθρώπινης φύσεως, καθιστώντας Την πλέον άμωμη κηλίδος ώστε, να δεχτεί στα αγνά σπλάχνα Της το **«πυρ της θεότητας »** και να μην καεί. Από τότε έγινε η **«Κεχαριτωμένη»**, η αγιοτέρα ύπαρξη μετά τον Τριαδικό Θεό. Στο

πρόσωπό Της έγινε η απαρχή της λυτρώσεως του κόσμου και της θεώσεως του ανθρώπου.

Η συμβολή της Παναγίας μας κατά τη διάρκεια του επί γης απολυτρωτικού έργου του Χριστού υπήρξε τεράστιο. Βρισκόταν συνεχώς πλάι στον Λυτρωτή μας, από τη Γέννηση ως το Πάθος, την Ανάσταση και την Ανάληψη. Δοκίμασε, ως μητέρα, τις πίκρες των παθημάτων του Θείου Γιου της, με αποκορύφωμα εκείνη του σταυρικού θανάτου Του. Ένοιωσε κοντά Του την αγωνία Εκείνου για την υλοποίηση του θείου σχεδίου της σωτηρίας του κόσμου. Σύμφωνα επίσης με την αρχέγονη παράδοση της Εκκλησίας μας Αυτή ήταν που εμπύχωνε τους διωκόμενους πρώτους χριστιανούς της νεαρής Εκκλησίας των Ιεροσολύμων.

Κοντολογίς η επί γης ζωή της Παναγίας μας υπήρξε ένας συνεχής αγώνας και προσφορά για τη σωτηρία του ανθρωπίνου γένους. Αυτό το γνωρίζει πολύ καλά ο πιστός λαός του Θεού, γι' αυτό αποδίδει στη Θεοτόκο, από την αρχαιότητα ως σήμερα, ύψιστη τιμή, τη μεγαλύτερη, μετά τον Τριαδικό Θεό. Πρέπει να σημειωθεί εδώ, πως μόνο η Ορθοδοξία μας αποδίδει την δέουσα τιμή στην Μητέρα του Κυρίου μας.

Το πρώτο δεκαπενθήμερο του Αυγούστου είναι αφιερωμένο στην Παναγία μας. Οι Ορθόδοξοι πιστοί, συμμετέχουν καθημερινά στις ακολουθίες των υπέροχων Παρακλητικών Κανόνων, νηστεύουν, εξομολογούνται, κοινωνούν. Τρέχουν με δάκρυα στα μάτια να εναποθέσουν σε Αυτή τις δυσκολίες και τα βάσανα της ζωής τους, Την παρακαλούν με ζέση ψυχής να ελαφρώσει τον βαρύ ζυγό τους, διότι πιστεύουν ακράδαντα πως η γλυκιά Θεομάννα και μετά την σεπτή Της Κοίμηση συνεχίζει να αγαπά και να νοιάζεται για τους ανθρώπους. Μέσα στη μεγάλη καρδιά Της υπάρχει χώρος για τον κάθε άνθρωπο, όχι μόνο για τους πιστούς, αλλά και για τους αμαρτωλούς και ασεβείς, ακόμα και για τους υβριστές Της! Η μακάρια θέση Της κοντά στον Υιό Της και Θεό μας Ιησού Χριστό, της δίνει την ευχέρεια να προσεύχεται για τον καθένα μας, για κάθε μας πρόβλημα. Τα αποτελέσματα των βοηθειών Της είναι απτά. Άλλωστε όπως ψάλλουμε στον περίφημο Μικρό Παρακλητικό Κανόνα **«Ουδείς προστρέχων επί σοι κατησχυμένος από σου εκπορεύεται, αγνή Παρθένε Θεοτόκε, αλλ' αιτείται την χάριν και λαμβάνει το δώρημα, προς το συμφέρον της αιτήσεως».**